

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: Invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

La cheremul lojei

Rostul național al bisericii și guvernele țării — Batjocura cu salariile preoțești — Cifre uluitoare — Francmasoneria la lucru

de prof. AUGUSTIN POPA

Neamul românesc s'a născut creștin. A trăit și a biruit răutatea veacurilor prin puterea credinței. Pe ea s'a ridicat mândra noastră țară. Și covârșitoarea mulțime a acelor cari o țin cu sudoarea și sângele lor, crede și astăzi nestrămutat în Dumnezeuul părinților. Fără îndoială, oricine ar încerca să ne fure această moștenire sfântă, acest mare temel al nădejilor noastre de viitor, ar trebui pus la zid, ca cel mai primejdios dintre criminali.

Totuși de lungă vreme cinstitele cârmuri ale României creștine își permit obraznicia de-a-și bate joc de biserica Domnului și a țării. Nu pe față. Asta ar avea grave consecințe electorale. Mai prudent e să fie slăvită și preamărită, pentru rolul ei miraculos din trecut, prezent și viitor. Cu vorba, firește. Iar cu fapta, pe nesimțite, umilită, lovită, batjocorită fără milă și fără scrupul.

Am început a ne și obișnui cu această fățărnicie publică a cercurilor de sus, care nu se mai îndreaptă după steaua din Betleem, ci după cele trei * * ale marelui Orient. Cel puțin n'am făcut nimic pentru a mătura această spumă murdară de pe apa limpede a sufletului românesc. Am preferat să ne certăm noi, bisericile, pentru pretinse defecte ale cântarului bugetar, chiemând de arbitri tocmai pe marii maeștri din biserica diavolului.

Dar iadul e lacom. Cu cât am cedat mai mult, cu atât s'a făcut mai îndrăzneț. Și ceea ce își îngăduie față de noi sub actuala cârmuire întrece, pur și simplu, și cea mai perversă fantezie. Iată de ce.

Încă sub guvernul național-țărănesc loja și-a arătat ghiarele. În bugetul pe 1931 a ne dreptăjit pe preoți, pe ei singuri din toate categoriile de slujbași, reducându-le întâi salariile bugetare, pentru a-le aplica apoi și curba de sacrificiu. Dar, spre cinstea lui, în Martie 1931, guvernul și-a reparat greșala. A așezat și pe preoți la jertfă egală cu alți funcționari. Abia instalat, actualul guvern a răsturnat în grabă această îndreptare, înviind monstruozi-latea îngropată odată în aplauzele tuturor. A șters legea din Martie. În schimb, d. ministru de finanțe a făgăduit solemn, că va da pe cale extrabugetară sumele necesare pentru a se face dreptate. Foarte probabil, această declarație a dlui ministru Argetoianu nu a fost *agreată de marele măiestru al lojei francmasonerie, care este același domn Argetoianu*. Numai așa se explică renghiul grotesc ce se joacă cultelor prin rânduielile din urmă.

Mai întâi, că preoților nu li-se plătesc salariile. În Septembrie ei ridică ajutorul pe

Maiul — Asta însă nu-i destul. D. Argetoianu, care a găsit, se pare, câteva miliarde pentru acțiunile „Stelei Române” și alte instituțiuni financiare, ține cu orice preț să salveze țara tăind cât mai mult cu puțință din miliardul, unul singur, pe care îl are bugetul cultelor. Socoteală destul de bizară.

Și mai nostimă e procedura. Deadreptul hazlie. În adresa No. 126 287 din 5 Sept. 1931 ministerul cultelor asigură pe păr. mitropolit Vasile că: „*prin bugetul rectificat pe a. c. nu s'a făcut nici o reducere la personalul cultelor față de ceea ce a fost prevăzut în bugetul pe 1931; din contră s'a acordat un credit pentru rectificarea în parte a salariilor prevăzute pe 1931 față de cele pe 1930*”.

Nu se face reducere de salarii. Se pune în vedere chiar o nouă rectificare. — Aproape prea mult! Cum s'a și dovedit mai apoi.

Căci la 10 zile, în 16 Sept. același ministru cu No. 137897, trimite instrucțiunile pentru a se face statele de plată ale preoților, conform întregirilor și rectificărilor promise. Operațiune foarte simplă: „*Să se mandateze salariile prevăzute în bugetul pe 1931... Se vor calcula toate reținerile în vigoare (pentru pensie, impozit 4.40 și 8.80%, adiționale pentru drumuri, impozite de sacrificiu curba) socotite conform instrucțiunilor*”... Și, pupăză pe colac: „*Să se rețină toate sumele mandatate în plus pe primele 6 luni (Ianuarie-Iunie a. c.) față de salariile din buget*”.

Minutat: nu se face nici o reducere, numai se plătește mai puțin. Și să mai dați ceva și îndărăt, că prea v-ați lăfăit în buget. Sau: împotriva tuturor asigurărilor, guvernul aplică monstruosul buget pe 1931. Mai mult: în temelul unei legi din Iunie, vrea să-i dea putere retroactivă, și pe prima jumătate a anului.

În cifre, aceste salarii „nereduse și întregite” prin geniul financiar al guvernului, se prezintă așa:

Profesorul de teologie cu 3 grad. care în 1930 avea salariu brut lunar 19.870 Lei, va primi de-acum câte 8.712 Lei; cel fără gradații trece de la 14.030 la 5.815. Preotul bătrân, cu academie teologică, 4 grad. va primi la mână lunar 3.241 Lei față de 7.100, cât avea bruto în 1930; cel fără gradații 2.389 în loc de 4.440. Iar preoții cu studii inferioare, ajunși la adânci bătrânețe se vor blagoslovi cu 2.332 Lei lunar, în loc de 3.990, iar cei fără gradație vor încasa formidabila sumă de 1.509, zi *unamie cincisute nouă Lei lunar*, în loc de 2.690. Când bugetul pe 1931 n-a voit

să atingă cu nici o reducere salariile mai mici de 3000 Lei!

Este, evident, mai mult decât o nedreptate provocatoare: o batjocură. Stupidă pe deasupra. Căci, cel puțin în ce privește retroactivitatea, se isbește în constituție și va fi inaplicabilă. — Suntem convinși, că acest caraghioslăc s'a făcut fără știrea dlui prof. N. Iorga. Pentru a-l compromite. Este, anume, cu neputință, ca acela care își dă seama mai bine decât oricine de rostul bisericii în viața neamului să-și fi putut bate joc de preoțime cu atâta răutate. În ultimul său drum prin Ardeal, văzând pe preoții noștri la slujba lor, D-Sa a spus: „*Fără preoți și fără învățători se poate strica o țară; cu dânșii se poate întemeia una*”. Este cu neputință, deci, ca tocmai D-Sa să-i scoată din viața neamului, făcându-i cerșetori. Căci cu 1500 de Lei pe lună nu poate trăi nici un servitor hoinar, necum o familie cinstită de preot. Il rugăm să arunce o privire asupra cifrelor de mai sus, pe care este cu neputință să le confirme cu iscălitura sa. Așteptăm cuvântul Domniei Sale.

Până atunci, ne place să credem că stăm în fața unei glume de prost gust, pe care și-o permite loja * * față de biserica lui Hristos, ajunsă la cheremul ei!

Din bucuriile noastre. În ziua necazului, mângăierile Domnului sunt deosebit de binefăcătoare. Și, pe zi ce trece, suntem învățuți de griji și necazuri tot mai multe. Dar nici întărirea cercetare a Domnului nu ne lipsește. Ori, ce bucurii mai sfinte vreți decât entuziasmul și strălucirea, cari au întovărit pe arhierii noștri în drumurile lor apostolice din acest început de toamnă!

Ne pare rău, că nu-i putem urma pas cu pas. Ajunge însă și o icoană de ansamblu, desprinsă din câte-o corespondență sporadică ce ne trimite — în lipsa regretabilă a unor rapoarte sistematice! — câte-un prieten din acele părți.

Munții apuseni, ale căror drumuri și poteci le-a urcat, în automobil, cu trăsura, cu car cu boi, călare și pe jos, cum s'a putut, *Preasfințitul IULIU*, s'au îmbrăcat de mare sărbătoare. Toată vremea văile au răsunat în dangăt de clopot, potecile au fost năpădite de mulțimi înflorite cari urcau drumul bisericilor, banderii de călăreți trecând în goană, mândri, întru împlinirea marelui Păstor primit cu porți de triumf, în salve clocotitoare de trăsuri și drumuri presărate cu flori. Și adevărata, marea sărbătoare era totuși aiurea: în suflete. Numai mărgăritarele ivite în ochii mulțimilor vrăjite de cuvântul arhieresc, o tradau. — Și ce despărțire duiosă! În Bistra lui Petru Pavel Aaron s'au adunat toți munții. Delegați, în grupuri de câte 50, de câte 100 din Abrud și Câmpeni, dela Roșia, Lupșa, Mușca, Certegă au venit să-și ia rămas bun dela Arhierul care le-a cucerit sufletele.

Dar drumul de triumf al *Preasfințitului ALEXANDRU* al Maramureșului, prin codrii și văile din țara lui Dragoș-Vodă? O incomparabilă explozie de bucurie și de mândrie: ei au dorit doar și ei au stăruit mai mult, ca să-și albe propriul mare Păstor. Și acum iată-l, în mijlocul lor! Cum să-și arate bucuria? Il primesc cu alai, îl întâmpină cu toții, cu mic cu mare, în plină sărbătoare, la porți triumfale, în biserici împodobite. Deosebit de impunător la Sighetul care atâta L-a dorit. Și care, se pare, vrea cu deadinsul să și-L apropie mai tare. Așa scrie, cel puțin, o gazetă: și-a înțeles dorința de-a deveni un fel de a doua reședință episcopescă, gata la mari dani și mari sacrificii în acest scop! — Și la fel toate satele. Se întrec în a-și arăta dragostea și bucuria sfântă. Cele câteva convoaie, mari și frumoase cum numai mâna iscusită a femeii maramureșene știe țese, cari vor împodobi de-acum reședința episcopescă, reprezentând în ea minunatul colț de țară care le-a dăruit, sunt un mic semn și o mișcătoare dovadă a bucuriei din suflete.

Reverse Domnul bogăția darurilor sale pe urmele Arhierilor noștri!

Convorbire între Vatican și Argentina. Este și asta una din minunile științei. În câteva secunde, directorul „Uniunii Telefonice” din Buenos Aires a pus în legătură radiofonică pe venerabilul episcop de Santa-Fé cu stațiunea Vaticanului și, imediat, cu Secretariatul de Stat al Sfântului Părinte. Pe unde nevăzute, glasul bătrânului arhieru a trecut într-o clipă imensele depărtări și Papa cu anturajul său au auzit limpede toate vorbele omagiale venite peste nesfârșitul mărilor. Tot așa de limpede s'a auzit, deoparte și de alta, conversația foarte cordială care a urmat și bine cuvântările date de Sfântul Părinte fiilor săi de peste ocean. — Știința preamărește pe Dumnezeu. Ea îngăduie de acum și celor mai îndepărtate colțuri de lume să stea în legătură directă cu Părintele comun al creștinătății.

Graeci sine lege?

de prof. DUMITRU NEDA

Biserica e stabilitatea întrupată și pilda vie a preciziei. Cumpănită întru toate și prevăzătoare, nici când nu se pripește cu hotărârile sale, nici nu se complăce în echivocuri. Cuvântul și rândueile ei sunt menite lumii și veacurilor, nu clipei călătoare și capriciului schimbător al unuia sau altuia. Dătători de legi și datini fiindu-i, în cursul vremii, numai puținii aleși ca Aaron, pe cari adevărul faptelor i-a arătat drept luminare, iar nu gloatele anonime sau cutare mărunțel cu veleități de inovator. Asta-i ceea ce împrumută legiurii și ritualului său acel timbru al veșniciei și acea maiestate deosebită, pe care nicăirea aiurea n'o mai întâmpină. Și acesta-i motivul că biserica veghează cu atâta scrupulozitate la menținerea nealterată a rândueilor sale de orice ordin. La cele de ordin liturgic îndeosebi.

Cel puțin biserica apuseană, la care se provoacă iubitorii de schimbări liturgice la noi, în această privință e de o intransigență de fier. Canonul 818 al noului Codex Iuris enunță categoric: *Reprobata quavis contraria consuetudine, sacerdos celebrans accurate ac devote servet rubricas suorum ritualium librorum, caveatque ne alias caeremonias aut preces proprio arbitrio adiungat*. Slujbele sfinte sunt nestemate cristalizate de așa, că orice alterare a lor, proprio arbitrio, e o profanare exsecrabilă.

Las că nici nu prea îndrăznește nime să-și facă de cap în această privință. Și dacă vre-unul, din motive ce lui îi par binecuvântate, își permite, să zicem așa, mici licențe, acela simte numai decât ce înseamnă a-și uita de respectul datorit legii din chestie, ca p. Mortara, fost misionar în China, după cele treizeci de zile de exerciții spirituale sub supravegherea ierarhului său, pentru o asemenea licență.

La noi însă parc'ar sta lucrurile altfel.

Se fac fel de fel de propuneri pentru schimbări rituale. Ceea ce în sine nu e nici un rău. Dar nu se rămâne la atâta. S'a scris doar negru pe alb că pe alocuria s'a trecut faptice la „reforme” de această natură. Și nu-i vorba de slujbe mai mici, ce-și au tipicul lor după locuri și oameni, încât prea adeseori intrând, ca homo novus, într-o parohie, trebuie să înveți obiceiurile înaltașului, ca să nu te compromiți dela început în ochii celor simpli, ci de cea mai sublimă, de cea mai sfântă dintre slujbe, de sf. liturghie. Fără ca „inovatorii” să fie trași la răspundere de cineva. Cași când biserica noastră ar fi un sat fără câini, în care face cine ce vrea.

Cred că starea aceasta de lucruri nu se mai poate îngădui. Din simplul motiv că „progresând” pe această cale, ne vom trezi într-o babilonie liturgică de mai mare jalea.

Să fim bine înțeles: problema se poate discuta și de cei mai mici. Dar rezolvarea ei e de competența celor mari și a sinoadelor provinciale, cari trebuiesc și ele aprobate de Sfântul Părinte. Schimbări știm doar că s'au făcut în liturghia noastră, dar s'au făcut de cei în drept să le facă. Sfinte Dumnezeule e introdus în liturghie târziu, de Proclu (434—446); crezul de Timoteiu la 511; Să se umple gurile noastre, de Sergiu, la 624, — toți patriarhi greci, țărigrădeni. Și se poate continua cu alte inovații, făcute toate, însă, în felul acesta singur admisibil.

Ori doară noi ținem cu orice preț să fim Greci rătăcitori, fără de nici o lege în fața căreia am crede de cuviință să ne plecăm? Să nu fie! Iar pentru cei tari cu cerbicea să se facă, cât mai neîntârziat cu putință, dovada realității disciplinei bisericești. Cei cu drag de sfintele așezări liturgice urmând într'aceea pilda preoțimei olandeze: trezind interesul lumii credincioase față de aceste așezări prin toate mijloacele potrivite și arătând mai întâiu ei pricepere în cauză și dragoste față de ea.

Foiața „Unirii”

Primele brazde

Felul practic de a întemeia o organizație locală a Agrului *)

de păr. Dr. ALOISIE L. TĂUTU

Agrul, ca Acțiune Catolică, dupăcum apare din cele spuse, *trebuie organizat pe parohii*. Câte parohii (și filii), atâtea organizațiuni locale. Așadar, *parohul* ori preotul local trebuie să ia inițiativa de-a înființa Agrul. Dacă ideea va porni dela vre-un mirean, cu atât mai bine; dar organizarea trebuie făcută în conștelegere și alăturare cu preotul. Preotul are deci să înființeze Agrul cu parohienii săi, cu fii săi sufletești. — Dar cum va începe?

Mai întâi trebuie să ia contact cu una sau două persoane bărbătești; dintre cei mai serioși și mai cu tragere de inimă către biserică și către chestiunile religioase și sociale. Cu aceste va discuta preotul mai întâi *natura și necesitatea Agrului*, arătându-le ce scopuri urmărește Agrul, de ce mijloace se folosește și felul cum funcționează. Bine înțeles, că preotul

*) Fragment din ultimul cap. al prețioasei broșurei publicate de curând de către păr. Dr. Tăutu sub titlul: „Ce este și ce vrea să fie A. G. R. U.”, despre care s-a vorbit în numărul trecut al gazetei noastre. Dovadă despre felul practic cum e scris acest îndreptar indispensabil pentru toți cei cari se interesează de marea organizație a mirenilor noștri. Și trebuie să ne interesăm toți, fără excepție! N. R.

pentru a putea învăța pe alții despre acest lucru, va trebui să fie în curat el însuși cu el. Dacă preotul nu știe ce vrea să fie și ce scopuri urmărește Agrul, nu va simți mai întâi el însuși nevoia înființării lui. De aceea condiția primordială e ca preotul să studieze, să citească, să se orienteze despre Agrul.

După ce îi va fi instruit și lămurit în deajuns pe pe acești doi-trei, — se poate face foarte bine aceasta lămurire în convorbirile de seara ori în Dumineci și sărbători după vecherie, chemând preotul pe aceștia la sine, ori și în fața mai multora în Dumineci și sărbători după ieșirea dela sf. Liturghie. — și după ce-i va fi lămurit de-ajuns, dându-le, de ex. și vre-o broșurică despre chestiune, — îi va ruga, ca dâșii, la rândul lor, să continue a vorbi creștinilor în convorbirile lor particulare despre acest lucru.

Când terenul va fi îndeajuns pregătit în întreaga parohie, atunci se va convoca o mare adunare a tuturor membrilor parohiei, cari, conform Statutelor, pot fi membrii ai Agrului (chiar dela copiii de școală). Adunarea se va ține în școală ori în altă sală potrivită și cinstită (nici într'un caz la cârciumă). Pentru aceasta întâie adunare preotul va avea grijă să invite și un delegat al *Comitetului Diecezan*, pe care-l va cere de cu bună vreme.

Această adunare o va deschide preotul, ori, de va fi cazul, un mirean intelectual, care știe ce este și ce vrea să fie Agrul. Va arăta în această cuvântare, pe scurt, efortul de organizare al puterilor contrare, va arăta însemnătatea principiilor și a scopurilor urmărite de

Agrul; va arăta puterea organizării, mișcarea ce s'a produs în dieceza respectivă ori în Biserică peste tot și, salutând pe reprezentantul *Comitetului Diecezan*, își va exprima bucuria că a venit ceasul fericit, când și în comuna lor, în parohia lor, se organizează Agrul.

Delegatul *Comitetului Diecezan* va desfășura mai pe larg aceleași idei, arătând mai pe larg *natura, scopul, necesitatea și activitatea* Agrului.

Vor putea fi și doi delegați, cari se vor împărți pe material, arătând cel dintâi natura, scopul și necesitatea organizării Agrului, iar al doilea expunând mai pe larg felul de organizare și de activitate a Agrului.

Cu prilejul acestei adunări se va constitui numai un *Comitet provizoriu*, care va avea menirea să adune cât de mulți membri.

După ce se vor fi înscris membrii destui, după un provizorat de două-trei luni, ori chiar de un an, se va proceda la *constituirea și organizarea definitivă a Agrului*, alegându-se membrii cei mai apți în comitet.

Se va întreba cineva, de ce acest provizorat? Experiența ne arată că în acest timp de provizorat se cunosc și se studiază mai bine membrii din comitetul provizor și la alegerea definitivă se înlătură acela cari prin absență continuă ori neactivitate s'au dovedit a fi inutili pentru asociație, alegându-se în comitetul definitiv (pe 3 ani, v. art. 24 din Statutele Agrului p. 10) cei mai harnici membri, cari arată interes și zel pentru societate, chiar dacă nu sunt dintre cele mai fruntașe persoane ale parohiei! În comitete e mai mare

Primele misiuni în eparhia Marameșului. Abia întiripată, reuniunea de misiuni a diecezei de nord și-a început munca binecuvântată. La Jibou, în 28—30 August c. sub conducerea pâr. canonic L. Vida s'au ținut întâele misiuni sfinte din acele părți. Început deosebit de înălțător și plin de făgăduinți. Căci n'au fost zile de mângăiere și învoire sufletească numai pentru localnici. Au luat parte, în procesiuni impunătoare, și parohiile din jur, Rona, Poptelecul și celelalte, de parea că nu-s misiuni, ci un mare pelerinaj. Și câtă cucernicie adâncă, ce însemnare spirituală a stăpânit, toată vremea, mulțimile!

Adevărat, și programul a fost deosebit de bogat și cuprinzător. Din zori de zi până în noapte, el a umplut toate orele zilei cu cele mai variate și mai înălțătoare slujbe. — După amiaza zilei de 28 August a fost închinată întreaga școlară și ucenicilor, cari s'au spovedit cu toții. — În ziua următoare: două Liturghii; apoi, în continuele cântări ale mulțimii imense alternând cu cele ale grupului de cantori condus de d. Druța: procesiune la cimitir și panahida; după amiaza binecuvântarea celor trei clopote noi, după care stropirea credincioșilor cu apă sfințită; seara paraclis. — Tot așa în 30 August: După Liturghia cea mare: închinarea bisericii sub scutul special al Preacuratei și prăznuirea onomasticeii arhierului diecezan; vecernie, seara Acatist, după care toată mulțimea, cu făclii aprinse, în dangăt voic de clopote și cântări duiosase a ieșit, în liniștea nopții cu lună senină, într'o neuitată procesiune, amintind marele conciliu dela Efes. — Și în tot acest program cuprindeți cele 8 predici mari, pline de bunătate, de avânt și putere, ale pâr. Vida, cari au cucerit inimile mulțimii și veți înțelege ușor, de ce din cei 9 preoți din jur, cari au dat tot concursul la reușita misiunilor, trei au trebuit să stea în permanență în scaunul mărturisirii.

Așa se face, că la Liturghii s'au cuminecat peste 700 credincioși, afară de copii, și,

lipsă de persoane active, decât decorative. Comitetul, îndeosebi președintele și preotul asistent eclesiastic, vor stărui în toate direcțiile ca Agrul astfel înființat să aibă viață, activitate neîntreruptă. De lucru este atât de mult!

Un alt mijloc potrivit de a trezi în sufletele credincioșilor interes pentru Agru: e bine a-i face să participe la vre-o manifestare, vre-o adunare mare de propagandă, ce s'ar putea ținea foarte bine pe protopopiate. Oamenii adunați aicea, văzând că în alte parohii s'a înființat deja Agrul și ascultând cuvântările oratorilor din program, se întorc acasă entuziasmați și pătrunși de gândul și hotărârea de-a înființa și la ei asociația. Fiecare protopop ar trebui să organizeze în fiecare an câte o atare adunare ori manifestație în districtul său protopopesco, manifestație de propagandă, împreună, pelângă cuvântări, și cu vre'un serviciu divin: Liturghie, Paraclis ori altceva potrivit, după împrejurări.

Mai trebuie să amintim un lucru. Când se decide preotul ori altcineva să facă propagandă pentru înființarea Agrului într'o parohie să depună orice intențiune de vanitate, orice intențiune lateralnică; să înceapă cu gândul curat de-a sluji lui Dumnezeu și de-a face bine sufletelor și Bisericii. Acțiunile începute cu alte gânduri și cu alte intențiuni decât *mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor*, nu pot avea dăinuire și vor pieri. Dar cele începute cu gând curat, au binecuvântarea lui Dumnezeu și de reușesc ori ba, omul are conștiința liniștită că și-a făcut datoria. Și de

semn deosebit de bun, între ei aproape toți intelectualii din loc. — Facă Domnul, ca toate rugile și misiunile cari se vor ținea în noua eparhie să aducă roade tot așa de îmbelșugate ca acestea, pe cari credincioșii pâr. protopop Mihail Pop și întreg jurul Jiboului nu le va uita curând. (cp.)

Icoane din Spania. Informațiunile noastre despre noua republică a toreadorilor sunt cât se poate de vagi și învălmășite. De altfel așa este și viața ei însăși: încurcată și zăpăcită, turburată și dezorientată peste măsură. Ca unde nu-i cap, nici țintă precisă. — I. M. Piffraeder, din Coimbra (Portugalia) a reușit totuși s'o caracterizeze limpede și fidel într'un articol din „Das neue Reich“ (No. 51).

Lipsă de lucru, cu atât mai apăsătoare cu cât asigurările sociale sunt inexistente. Greve continue, la toate ramurile de activitate publică și traduse, adese, în forme violente: bătăi și dinamită. Politicește: zăpăceală desăvârșită. Nimeni nu știe ce vrea și ce va fi. Afară de un grup, mic dar hotărât și violent: socialiștii și comuniștii. Așa se explică un paradox aproape de neînțeles. Anume:

Spania este o țară cu totul catolică. Bisericiile ei multe sunt tixite de lume, care trăiește adevărat viață catolică. Bărbații ca și femeile se înghesuie zilnic la sf. cuminecături. — Totuși, în viitoarele lupte ce se vor desfășura în jurul proiectului de constituție, catolicii vor avea 40 ori cel mult 70 voturi din 400. Deși proiectul este extrem de radical. Despărțirea căsătoriei fără nici o greutate, egalitatea copiilor nelegitimi, socializarea treptată a proprietății private prin expropriere forțată, școala aconfesională obligatorie etc. Și acest proiect va fi votat de către catolici convinși, împotriva propriei lor biserici.

Da. Fiindcă lipsește organizația catolică. Nu există un partid catolic, care ar putea clarifica situația încălțată și ar putea ordona energiile catolicilor, spre salvarea țării. Nu există nici o acțiune catolică, cu directive

nu-i reușește, ori nu-i reușește cum a dorit, să se resemneze, zicându-și că nu s'a rugat în de-ajuns și bine, ca Dumnezeu să deie roadă. Cu Dumnezeu toate se pot învinge.

Mai face să amintim, că la organizarea Agrului nu trebuie să vânam după număr. Nu în asociațiile noastre să conteze mai mult *calitatea* de cât numărul. Dacă preotul la început va putea aduna în Agru 20—30 persoane de bine, să fie mulțumit. Asta nu vrea să zică, având atâția să numai facă nimic, ori că în Agru să-i primească numai pe cei perfecți. Nu. Preotul și Comitetul trebuie să muncească să adune, de se poate, pe toți parohienii în Agru și mai ales pe aceia cari au mai mare nevoie de el: pe toți cei nu înde-ajuns formați și deprinși în cele creștinești. Concubinarii, bețivii incorrigibili etc. și cei ce nu sunt în regulă cu canoanele bisericii să nu fie primiți în Agru, până la complectă lor îndreptare și până ce n'au dat satisfacție pentru scandalul cauzat. Altfel s'ar relaxa disciplina canoanelor bisericești și oamenii n'ar vedea în Agru o asociație care are de scop să perfecționeze membrii în caracter și în viața lor creștinească. În cazuri mai grave va fi a se cere avizul comitetului diecezan, iar acesta a celui central.

Promovarea solemnă a membrilor se face prin împărțirea *Cărții de membru* și a *insignei*. Se poate folosi și oareșcareva *formulă de făgăduință*. Cea prescrisă de regulamentul Agrului nostru este bună.

Cețiți și răspândiți: „UNIREA“

precise, în câmpul vieții sociale. Sunt admirabile organizațiuni și congregațiuni religioase. Dar ele rămân în biserică. N-au nimic cu viața. Ieșit din biserică, fiecare face ce vrea. Până și preoții. Foarte mulți sunt republicani convinși. Și nu știu ce-ar trebui să înceapă, pentru a da noiei republice așezări și structură hotărât creștină. Ceeace ar fi totuși așa de ușor, într'o țară în care și mulțimea mare a bărbaților este credincioasă practicantă. — Lipsește organizația socială și politică a forțelor catolice.

Pot învăța și alții câte ceva din această ciudată icoană a Spaniei. Chiar și noi.

Știri mărunte

Personale. În locul pâr. canonic Ștefan Roșianu, cărui sănătatea slăbită nu i-a îngăduit să îplinească slujba de rector al seminarului și academiei noastre de teologie, Prea Ven. Ordinariat a numit în acest înalt post pe pâr. canonic *Dr. Augustin Tătar*, care va fi totodată și curator al bisericii catedrale, președintele comisiei examinatoare a profesorilor de religie și a ordinanzilor; iar pe pâr. prof. *Iuliu Maior* l-a numit director al școlii comerciale de băieți. — Acelaș pe pâr. *Ioan Pop* din Tagu l-a promovat de paroh al aceleiași parohii, iar pe pâr. *Patriciu Tufescu*, neohirotonit, l-a numit adm. parohial la Gura-Răului.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit de administratori parohiali pe preoții neohirotoniți: *Ioan Căndea* la Lunca Cernii de sus; *Simeon Nossă* la Minișul de sus; *Flavin Popovici* la Somlac; *Virgil Barbulețiu* la Sărăcsău; iar pe *Cornel Zaslofi* l-a angajat provizor în cancelaria diecezană.

Aviz. Rectoratul seminarului teologic din Blaj aduce și pe această cale la cunoștința alumnilor, că termenul de prezentare în seminar este *Vineri, 2 Octomvrie, ora 7 d. m. Sâmbătă în 3 Oct. dimineața încep cursurile.*

Vrednicie recunoscută. M. S. Regele a decorat pe pâr. protopop și senator *Ilie Câmpăanu* din Târgul-Mureș, pentru ale sale vrednicii românești, cu ordinul „Ferdinand I.“ Această înaltă distincție i-a fost predată, Dumineca trecută, în cadrul unei frumoase serbări, prin însuș d. prim-ministru N. Iorga, care în acest scop s'a deplasat, împreună cu d. ministru al Ardealului, la Târgul Mureș. La emoționanta serbare au fost față autoritățile și public numeros. — Felicitările noastre!

Minunea s. Gennaro. În 191. c. după o oră și 42 minute de rugăciuni fervente, în marea catedrală din Napoli, ticsită de mulțimea credincioșilor cufundați în rugă de ispășire, s'a repetat celebra minune. În fața privirilor înmărmurite și extasiate, sângele închiegat al sfântului a început să curgă de sine pe relicviarul în care se păstrează. Un strigăt nestăpânit de bucurie a umplut majestosul dom, la ora 10³⁷, când mulțimea a văzut minunea săvârșită. Ea a fost vestită imediat în tot orașul, prin tradiționalele salve de tunuri și șuerat de sirene. La Pozzuoli, în vecini, unde sfântul fusese decapitat, minunea s'a repetat la fel, cu o oră înainte.

Locale Dumineca viitoare, a XVIII. după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Ioan Pop-Câmpăanu*, profesor al liceului de băieți.

— Marți dimineața a început și la liceul nostru de băieți *examenul de bacalaureat*. Comisiunea examinatoare prezidată de d. V. Meruțiu, dela universitatea din Cluj, care examinează la geografie, are ca membri pe dd: Ștefan Pop, directorul liceului nostru de băieți, (l. rom.); Popescu Telega (l. franc.) și Aurel Mircea (istorie) ambii din Craiova; Nicolae F.

Negruțiu, directorul liceului din Dumbrăveni (mat.); Constantin Predețeanu, București (fiz. chim.-drept) și Alexandru Mumuianu, Buc. (nat.) — Din cei 106 candidați înscriși s'au prezentat la examen 92. Trecând norocoși peste lucrările în scris, au fost admiși cu toții la oral.

Cărți & Reviste

Dr. GEORGE FIREZA: *Vlața sf. Nicolae*. Lugoj. 1931. Prețul: 15 Lei.

Broșurica aceasta drăguță vine ca Nr. 2 din seria „Viața Sfinților”. Serisă într'un stil neîncărcat de înflorituri, se citește ușor de toată lumea. Și ceace-i lucru de căpetenie: cu mult folos duhovnicesc. Chipul blândului și milostivului ierarh al Miralichiei e tocmai binevenit în zilele noastre de violență și impietare a inimilor, și inițierea masselor în spiritul acestui sfânt, și dealtfel nespul de simpatic poporului nostru, e un obligament moral îndeosebi a luminătorilor dela sate. Numeroasele iconițe ce împodobesc cărticica, o fac cu atât mai atractivă.

Dr. ALOISIE L. TĂUTU: *Compendiu de teologie morală. Vol. I. Principiile moralei creștine*. Oradea 1931. Pg. 317. Prețul 200 Lei.

Manualul de teologie morală scris de Preasfințitul Alexandru al Lugojului este epuizat. Școalele noastre de preoție și preoții din pastorație nu pot rămâne fără un îndreptar în cărmuirea sufletelor. Pentru ca să li-l poată da cu un ceas mai de vreme, păr. Tăutu a renunțat la ambiția de-a da ceva original și desăvârșit: a prelucrat, cu zor și grijă, clasicul manual a lui Noldin. Și această îngrijită prelucrare o prezintă numai ca manuscris, rămânând ca mai târziu să-i poată da redactarea definitivă. Până atunci, evident, nici aprecierea în merit nu poate avea loc. Folosul practic al lucrării rămâne însă întreg și în această haină timidă. O recomandăm cu toată căldura.

EM. PANAITESCU: *Prin satele Românilor din Istria — Mărturia unui călător*. — Cluj, 1931. Prețul: ?

Rar i-se dă omului să aște adunat, într'un cuprins mai restrins — 17 pag. 8° mare în românește și 3 în italienește — un mai bogat și în aceeași vreme mai fascinant material informativ, ca cel din paginile d. Panaitescu. Pagini întregite cu 10 planșe cu vederi dela fața locului, pentru a ilustra ad oculos, cu oameni și așezările ei, cea fărîmă de lume ruptă din trupul și sufletul neamului nostru, în luptă pe viață, pe moarte, cu marea de slavi ce stă să-i înghită. Ceace să nădăjduim că nu se va întâmpla. Simțul nostru de demnitate națională va găsi, — e așa de ușor acest lucru — calea mântuirii pentru frații primejduiți. Iar numele d. Panaitescu va fi dintre acelea pe cari le vor pomeni cu drag cei mântuiți pentru neam din ghiarele morții ce-și profila sinistră, deja din apropiere, spectru-i rece și hăd.

SABIN G. TRUȚIA: *Suflet de copil; și Doruri împlinite*. Iași. 1931. Bibl. „Presa bună”. Nrii 59 și 60. Prețul: câte 4 Lei volumul.

Scrisul păr. Truția îl cunoaștem: curgător și captivant. Și totdeauna binefăcător. Editura ieșană prin scoaterea acestor istorioare morale și-a deobligat o lume de părinți și educatori cari le pot pune, și trebuie să le pună, în mâinile tineretului, deplin convinși că i-au făcut printr'asta un mare bine. Căci păr. Truția știe sugera idei și sentimente ce nu se șterg cu de grab. Și mult ne-am bucura să-l vedem mergând tot înainte pe această cale de dorită apostolică.

MIHAIL SADOVEANU: *Neamul Șoimăreștilor*. Roman. Edit. „Cartea Românească”. București. 1931. Prețul: 96 Lei.

Icoană a vremurilor de-acum trei sute de ani, — marele măiestru al scrisului ne poartă în lumea de vifore și nestatornicie a lui Toma și a Movileștilor. Lume în care numai atâta-i statornic: simțămîntul de mândrie și iubirea de glică a răzeșului, care plânge, cântă, rabdă împilările jupânilor hapsâni, pârjolurile străinilor haini, luptă, se răzbună, moare, dar și atunci trupul său se odihnește în țărna în care-și dorm somnul moșii și strămoșii. — Rândurile d. Sadoveanu sunt un imn de preamărire a sufletului aceștia ce era dârz încă, în fața oricăror volnicii. Merită să fie cetite. Și repetata lor reeditare arată că și sunt cetite.

AVIZ

Incepându-se lucrările pentru inventariere și numerotare a cărților din Biblioteca Liceului gr. cat. român de băieți Blaj, onorații domni cari dețin ca împrumut cărți din această bibliotecă sunt rugați să binevoiască a-le restitui în cel mai scurt timp, pentru a nu zădărnici bunul mers al lucrărilor.

Cărțile se preiau între pauzele dintre orele de dinainte de masă și între orele 3—5 p. m. în fiecare zi de lucru, afară de Joia.

Bibliotecar
NICOLAE COMȘA
profesor

Telefonul „Unirii”

R. Târgul-Mureș. Se înțelege de sine, că e dorit să ia parte la congresul de constituire a comitetului arhidiecezan al Agru-lui, în 4 Oct., cât mai mare număr de fruntași de-ai noștri. Și dacă, întâmplător, nu sunt membri fondatori ori pe viață. Invitări la nume, însă n'am putut trimite câte am fi dorit. Facem și aici nițică economie. Sperăm însă că preoții noștri, cari își cunosc așa de bine credincioșii, vor ști incunoștința și stării la toți căși se cuvine. — De locuință nu duceți grijă. O simplă corespondență trimisă secretarului vă pune la adăpostul intemperiilor.

I. Sibiu. Urmărim și noi, firește, „pagina sociologică” a dreptcredinciosului „Telegraf”, care limpește la foiță, începând cu numărul din 5 Septembrie c. „chestiunea socială”. Cu mare interes chiar. Nu atât pentru cuprinsul interesant și original. Curiozitatea de această natură ni-o satisfacem altfel: citim simplaminte originalul. Ași aflat, de sigur, și Dv. că toată înțelepciunea pravoslavnicului scriitor este scoasă, cuvânt de cuvânt, dintr'un foarte bun manual catolic, scris de P. A. Bellot, sub titlul: „Manuel de sociologie catholique” (Paris, Lethielleux, 1927). — Observăm însă cu multă plăcere interesanta evoluție psihologică a „autorului” telegrafist. În numărul din 5 Sept. problema este atacată în plin, fără nici o lămurire privitoare la autor. În numărul următor își face intrarea triumfală „autorul”: „de Preotul Gh. Secaș”. Cu slovă frumoasă, mare. Cum se cuvine unui gânditor social atât de deștept. Căci el este, încă, singurul autor. De bietul franțuz nici pomenală. Dar această glorie nelpărțită nu ține mult. În suflet simte o teamă cum s'așterne: ar putea să iasă prost. De aceea, în numărul următor, îi dă ceva și limbii franceze. Puțin, la sfârșit, în paranteze, cu slovă prizărită, observă: „Din l. franceză”. Despre autor, adevărat, încă tot nimic. Acum suntem curioși, dacă va ajunge totuși și el pomenit, cu vremea. Probabil nu. E catolic și sensibilitatea pravoslavnică a „Telegrafului” nu-l rabdă. — Cum se califică această procedură orientală? Nu căutăm. Bine că intră, în această formă măcar, adevărul și acolo unde altfel e dușmănit. Per fas vel nefas, Christus praedicatur!

B. Cluj. Aveți toată dreptatea: se pot face coruri bune și în orașe mai mici decât Clujul și chiar... decât Blajul. O știm și noi. Cunoaștem și exemplele laudabile pe cari ni-le amintim. Mai mult. Vă putem pomeni și noi unul, pe care de sigur nu-l știți. Fiindcă este luat deadreptul din inima Africii celei mai întunecoase. „Școala de cântăreți” a bisericii catedrale din Elisabethville, (Africa, Congo Belgian) — citim în „Observator” — a dat un mare concert clasic în 29 Iulie. Sub conducerea măistră a păr. benedictin Lamoral, corul, compus din 60 persoane, a executat cu multă artă bucăți din Beethoven, Haydn ș. a. stărnind admirația și aplauzele însuflețite ale publicului excepțional de numeros. — De ce nu se poate la Blaj? Foarte simplu. Mai întâi: cine să-l conducă? Al... patrula profesor de muzică ne lipsește încă. Apoi: unde ne sunt cântăreții? Cei cari ar vrea, n'au glas și cei cu glas nu vreau. Și, în urmă, cine să-i adune și să-i pună la cale? O societate corală, spuneți Dvoastră. O fi. Dar pentru noi... e prea complicat! — Mai nădăjduim totuși!

Dr. D. Cluj. Am primit suma trimisă, achitat până la 1 IV 1932 și vă mulțămim pentru frumoasa suprasolvire.

E. Tămășeni. Confirmăm primirea sumei de 1200 Lei. Achitat până la 31 XII 1933.

Dr. B. Gherla. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Motiș. Am primit 100 Lei, abonament pe 1931.

Parohia Șişești. Am primit 500 Lei. Achitat până la 1 VII 1931.

Biserica, Copalnic Mănăstur. Am primit abonamentul pe anul curent.

Ș. Delani. Am primit suma trimisă, din care 90 Lei am plătit „U. P.”

Oficiul parohial, Frumoasa. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. H. Șaroșul săsesc. Am primit abonamentul pe anul curent. Adresa am corectat-o.

A. Ciucșangeorgiu. Chităm primirea abonamentului pe 1931.

Direcțiunea Beiuș. Suma trimisă pentru abonament s'a contat pe anul 1929.

Notre-Dame, Timișoara. Am primit suma trimisă. Achitat până la 30 VI 1932.

Nr. G. 2649—1931

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 2649—1931 a Judecătoriei mixte Diciosănmărtin în favorul reclamantului Ioan Bianu avocat din Blaj, pentru încasarea creanței de 9285 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 7 Octombrie 1931, ora 4 p. m. la fața locului în comuna Crăciunelul de sus, la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară următoarele mobile: 2 vaci, un car, un ciur de fier, un teasc, un car după cai, o mașină de îmblătit, 2 butoaie, în valoare de 9500 Lei.

Diciosănmărtin, la 15 Septembrie 1931.
ss. S. PETHŐ
portărel delegat

Nr. G. 1814—1931

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 1814—1931 a Judecătoriei mixte Diciosănmărtin în favorul reclamantului Receanu Simion repr. prin avocatul Dr. Ioan Bianu din Blaj, pentru încasarea creanței de 9000 Lei, și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 8 Octombrie 1931 ora 4 p. m. la fața locului în comuna Veseuș, la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară următoarele mobile: 2 vaci, un car de vite, un coșer, un coțet, un teasc de lemn, o scroafă, în valoare de 12.900 Lei.

Diciosănmărtin, la 15 Septembrie 1931.
ss. S. PETHŐ
portărel delegat.

Ori și cine primește

pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebnința la cepe de zambile, lalele și alte cepe de flori olandeze, mai de parte semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoiți în soiuri mondiale, rădăcini de căpșune etc. de la firma ARPAD MÜHLE, furnizor al curții regale, cultura și comerț de semințe, grădinărie, în TIMIȘOARA III/an. (Fondat 1875). Preț curent în românește la cerere gratuit și francat.

1—4

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Revizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. —

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc.etc.

Cereți prețurile detaliate.

4—10

☛ Ce dorește mama și copilul? Pudră-cremă-săpun HÖFER ☛